

กรมทรัพย์สินทางปัญญาประกาศความสำเร็จการเจรจาสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วย
ทรัพย์สินทางปัญญา ทรัพยากรพันธุกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น พร้อมผลักดันการใช้ประโยชน์
จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นธรรมในการสร้างนวัตกรรมและมูลค่าทางเศรษฐกิจ

เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2567 สมาชิกองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization: WIPO) กว่า 190 ประเทศ บรรลุการเจรจาจัดทำสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วย ทรัพยากรพันธุกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรพันธุกรรม (WIPO Treaty on Intellectual Property, Genetic Resources and Associated Traditional Knowledge) ในการประชุมทางการทูต (Diplomatic Conference) ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 13 – 24 พฤษภาคม 2567 ณ สำนักงานใหญ่ WIPO นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ถือเป็นความสำเร็จครั้งใหญ่หลังความพยายามที่ยาวนานกว่า 20 ปี

นายวุฒิไกร ลีวีระพันธุ์ อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เปิดเผยว่า “สนธิสัญญานี้เริ่มเจรจา มาตั้งแต่ปี 2544 เป็นสนธิสัญญานับแรกของ WIPO ที่เชื่อมโยงระบบการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา กับ การใช้ทรัพยากรพันธุกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรพันธุกรรมนั้น และยังเป็น สนธิสัญญานับแรกที่มีบทบัญญัติเฉพาะสำหรับการมีส่วนร่วมของชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น เช่น ข้อ กำหนดให้ผู้ยื่นจดสิทธิบัตรต้องเปิดเผยแหล่งที่มาของทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับ ทรัพยากรพันธุกรรม บทลงโทษหากไม่เปิดเผยแหล่งที่มา และการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อใช้เป็นแหล่งอ้างอิงที่มา ของทรัพยากรพันธุกรรม เป็นต้น ดังนั้น สนธิสัญญานี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อไทยในฐานะที่เป็น ประเทศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง และมีชุมชนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับ ทรัพยากรพันธุกรรม ทำให้การนำทรัพยากรธรรมชาติมาพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการเกษตร การแพทย์ และ อุตสาหกรรม การปกป้องสิทธิของชุมชนเจ้าของภูมิปัญญา และการป้องกันการแสวงหาประโยชน์อย่างไม่เป็น ธรรมจากพันธุพืชพันธุ์สัตว์ประจำถิ่นทำควบคู่กันไปได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ไทยอยู่ระหว่างการ แก้ไขกฎหมายสิทธิบัตรให้สอดคล้องกับหลักการของสนธิสัญญาดังกล่าวเพื่อรองรับการเข้าเป็นภาคีระหว่าง ประเทศ”

นายวุฒิไกร กล่าวเพิ่มเติมว่า “กรมทรัพย์สินทางปัญญาจะเสนอสนธิสัญญาดังกล่าวให้ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในการที่ประเทศไทยจะลงนามเพื่อแสดงเจตจำนงในการเข้าเป็น ภาคีสัญญานับนี้ต่อไป”